

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2983/2023
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог „Железнице Србије“ АД, са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3372/22 од 13.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3372/22 од 13.10.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3372/22 од 13.10.2022. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 289/20 од 30.11.2021. године, па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу за временски период од априла 2014. године до августа 2015. године исплати,

на име накнаде трошкова за исхрану у току рада:

-за април 2014. године износ од 6.518,00 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2014. године до исплате,

-за мај 2014. године износ од 6.887,00 динара, са законском затезном каматом од 16.06.2014. године до исплате,

-за јун 2014. године износ од 6.628,00 динара, са законском затезном каматом од 15.07.2014. године до исплате,

-за јул 2014. године износ од 6.732,00 динара, са законском затезном каматом од 15.08.2014. године до исплате,

-за август 2014. године износ од 6.782,00 динара, са законском затезном каматом од 15.09.2014. године до исплате,

-за септембар 2014. године износ од 6.842,00 динара, са законском затезном каматом од 15.10.2014. године до исплате,

-за октобар 2014. године износ од 6.596,00 динара, са законском затезном каматом од 17.11.2014. године до исплате,
-за новембар 2014. године износ од 6.741,00 динар, са законском затезном каматом од 15.12.2014. године до исплате,
-за децембар 2014. године износ од 6.631,00 динар, са законском затезном каматом од 15.01.2015. године до исплате,
-за фебруар 2015. године износ од 9.492,00 динара, са законском затезном каматом од 16.03.2015. године до исплате,
-за март 2015. године износ од 11.014,00 динара, са законском затезном каматом од 17.04.2015. године до исплате,
-за април 2015. године износ од 10.863,00 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2015. године до исплате,
-за мај 2015. године износ од 11.462,00 динара, са законском затезном каматом од 16.06.2015. године до исплате,
-за јун 2015. године износ од 11.046,00 динара, са законском затезном каматом од 15.07.2015. године до исплате,
-за јул 2015. године износ од 6.687,00 динара, са законском затезном каматом од 17.08.2015. године до исплате,
-за август 2015. године износ од 6.840,00 динара, са законском затезном каматом од 15.09.2015. године до исплате;

на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора:

-за април 2014. године износ од 2.716,00 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2014. године до исплате,
-за мај 2014. године износ од 2.865,00 динара, са законском затезном каматом од 16.06.2014. године до исплате,
-за јун 2014. године износ од 2.762,00 динара, са законском затезном каматом од 15.07.2014. године до исплате,
-за јул 2014. године износ од 2.805,00 динара, са законском затезном каматом од 15.08.2014. године до исплате,
-за август 2014. године износ од 2.826,00 динара, са законском затезном каматом од 15.09.2014. године до исплате,
-за септембар 2014. године износ од 2.851,00 динар, са законском затезном каматом од 15.10.2014. године до исплате,
-за октобар 2014. године износ од 2.748,00 динара, са законском затезном каматом од 17.11.2014. године до исплате,
-за новембар 2014. године износ од 2.809,00 динар, са законском затезном каматом од 15.12.2014. године до исплате,
-за децембар 2014. године износ од 2.763,00 динара, са законском затезном каматом од 15.01.2015. године до исплате,
-за јануар 2015. године износ од 4.235,00 динара, са законском затезном каматом од 17.02.2015. године до исплате,
-за фебруар 2015. године износ од 3.164,00 динара, са законском затезном каматом од 16.03.2015. године до исплате,
-за март 2015. године износ од 3.671,00 динар, са законском затезном каматом од 17.04.2015. године до исплате,
-за април 2015. године износ од 3.621,00 динар, са законском затезном каматом од 15.05.2015. године до исплате,

-за мај 2015. године износ од 3.821,00 динар, са законском затезном каматом од 16.06.2015. године до исплате,
-за јун 2015. године износ од 3.682,00 динара, са законском затезном каматом од 15.07.2015. године до исплате,
-за јул 2015. године износ од 2.786,00 динара, са законском затезном каматом од 17.08.2015. године до исплате,
-за август 2015. године износ од 2.850,00 динара, са законском затезном каматом од 15.09.2015. године до исплате,

све у року од осам дана.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име парничних трошкова исплати износ од 210.248,96 динара, у року од осам дана.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3372/22 од 13.10.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 289/20 од 30.11.2021. године, којом су одбијени примарни и евентуални тужбени захтев садржине као у изреци ове пресуде, те тужилац обавезан да туженом надокнади парничне трошкове у износу од 6.950,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да о ревизији Врховни суд одлучи као о посебној, по члану 404. ЗПП.

Врховни суд је на основу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), оценио да је ревизија тужиоца изузетно дозвољена, ради уједначавања судске праксе, пошто је у одлукама овог суда у битно истоврсној чињеничној ситуацији изражен став о основаности тужбеног захтева, те је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у спорном временском периоду тужилац је био запослен код туженог. У току овог периода тужени тужиоцу није исплаћивао накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. По уговору о раду тужиоца и Колективном уговору туженог од 24.03.2015. године у вредност једног радног часа укључена је месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час. По члану 171. став 1. Колективног уговора ЈП Железнице Србије“ („Службени гласник РС“ бр. 37/95 ... 7/00), било је утврђено да запосленом припада накнада за исхрану у току рада у висини 25% просечне месечне нето зараде по запосленом у привреди Републике, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, а чланом 157. да се регрес раднику утврђује у висини просечне месечне нето зараде по

запосленом у привреди Републике, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике. Обрачуном спорних накнада према критеријума из Колективног уговора закљученог 1995. године добијени су месечни износи, чију исплату тужилац тражи, са припадајућом законском затезном каматом од доспећа до исплате.

Код овако утврђеног чињеничног стања, одбијен је тужбени захтев уз закључак нижестепених судова да у конкретном случају ни у посебним, ни у општим прописима не постоји основ за остваривање права тужиоца на накнаду утужених трошкова за наведени период, јер нема одговарајућег колективног уговора по коме би то право могао да оствари.

Врховни суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Чланом 104. ставом 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...95/18), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Чланом 118. ставом 1. тачком 5. и 6. истог закона, прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то: за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Чланом 121. ставом 1. истог закона прописано је да је послодавац дужан да запосленом приликом сваке исплате зараде и накнаде зараде достави обрачун.

У спорном периоду био је на снази Колективни уговор „Железнице Србије“ („Службени гласник Железнице Србије“ број 4/15). Чланом 57. ставом 1. овог Колективног уговора прописано је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Законом о раду запосленима је дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, а послодавцима је остављена могућност да својим општим актом или уговором утврде висину тих накнада и да их прикажу у обрачунској листи запослених. Колективним уговором из 2015. године регулисано је право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора кроз вредност једног радног часа. Међутим, не може се утврдити који износ представља накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, с обзиром да тужени није доставио одлуку о висини ових накнада, нити је обављеним вештачењем могла бити утврђена висина, односно вредност са којом су укључене у вредност једног радног часа. Ове накнаде нису одређене у номиналном износу, нити су у номиналном износу исказане у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу. Због изнетог, не може се прихватити закључак другостепеног суда да је тужиоцу накнада трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора исплаћена кроз вредност једног радног часа. Осим тога, висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихову стручну спрему, радно место и коефицијент за обрачун и исплату зараде, па уколико би се прихватио закључак другостепеног суда да је вредност ових трошкова урачуната у вредност једног радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, тада висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес

за коришћење годишњег одмора не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што не би било правилно. Сходно наведеном могло би се закључити да је тужени у погледу исплате тражених накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца.

С обзиром на то да је Законом о раду запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, а послодавцима је остављена могућност да својим општим актом или уговором утврде висину тих накнада, а како Колективним уговором из 2015. године није утврђена висина спорних накнада, тужиоцу, супротно закључку другостепеног суда припада накнада према параметрима из ранијег колективног уговора правног претходника туженог, којим је утврђена висина спорних накнада. Тужилац је тужбени захтев определио према обрачуну вештака заснованом на том Колективном уговору, па су зато нижестепене пресуде преиначене и тако опредељен захтев усвојен.

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

На основу чланова 165. став 2, 153. став 1. и 163. ставови 1. и 2. ЗПП, тужени је обавезан да тужиоцу надокнади оправдане трошкове поступка, који се састоје од награде за састав тужбе у износу од 9.000,00 динара, заступања на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, заступања на три одложена рочишта у износу од по 6.000,00 динара, награде за састав жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара, трошкова вештачења у износу од 15.000,00 динара, те судских такси на тужбу у износу од 1.900,00 динара, на првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду у износу од по 13.668,62 динара, на ревизију у износу од 27.337,24 динара и ову пресуду у износу од 41.005,86 динара. Тужиоцу нису признати као оправдани трошкови састава поднесака, пошто њихови наводи нису били потребни за успех у парници, нити трошкови заступања на два одложена рочишта, пошто је одлагање било последица пропуста тужиоца да у остављеном року уплати трошкове вештачења.

Из изнетих разлога, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић